

*Chris Lomme legde Romain Gary's roman *La vie devant soi* (1975) voor aan regisseur Stefan Perceval. Hij bewerkte het boek tot *Madame Rosa*.*

Gary's roman gaat over een Pools-Joodse vrouw die na een bewogen leven bang is om te sterven. Begrijpt u dat, mevrouw Lomme?

Chris Lomme: Ja. Ik ben niet bang voor de dood. Als vrijwilliger in het palliatieve dagcentrum Topaz begeleid ik ook mensen naar hun einde. Ik ben wel bang om ziek te worden: als ik erg ziek word, wil ik niet meer verder. Maar ik begrijp waarom Rosa wél bang is voor de dood. Zij is oud, ziek en woont moederziel alleen in een appartementje. Familie heeft ze niet, want indertijd mocht je als prostituee geen gezin stichten. In haar flat hoopt ze dat ze in haar leven – waarin ze tijdens de Tweede Wereldoorlog gedeporteerd werd naar Duitsland, prostituee was in Parijs en zich ontfermde over de kinderen van andere prostituees – alsnog geluk zal proeven. Zij wil thuis sterven en verzorgd worden door Momo, een van de jongens over wie ze zich ontfermde. Dat verhaal vertellen we. Maar we vertellen méér. Dankzij een gesprek met Stefan.

Vertelt u eens over die ontmoeting, meneer Perceval.

Stefan Perceval: Ik ben, zoals velen, al heel mijn leven verliefd op de ogen van Chris Lomme. Het overvalt me zelfs tijdens de repetities. Ze kijkt naar me en ik word weer de kleine jongen die vol ontzag naar die geweldige actrice staart. (lacht) Ik ken Chris al sinds ik negen jaar ben. Nee, niet van de televisie, die hadden wij thuis niet. Ik kende haar omdat ze begin jaren tachtig, als gevestigde actrice, haar schouders zette onder Blauwe Maandag Compagnie, het toenmalige gezelschap van mijn broer Luk. Hij wilde het theater heruitvinden, klassiekers nieuw leven inblazen. Velen vonden dat een bedenkelijke actie. Chris niet. Zij engageerde zich en speelde in 1988 in *Luks De Meeuw*. Dat is Chris ten voeten uit. Ze blijft mee-evolueren met het theaterwezen. Ik wilde al lang met haar samenwerken. Toen ik haar opzocht in haar appartement legde ze dit boek op tafel.

Hoe hebt u het bewerkt?

Perceval: Ik ging aan de slag met de 'nerf' van dat boek: 'Hoe blijf je overeind in een leven dat zindert van ellende?' We vertellen het verhaal van Rosa, maar ook zes 'hartenspelers' krijgen het woord. De hartenspelers zijn mensen die ik uitnodig om bij mijn gezelschap – Het Gevolg in Turnhout – te komen werken, om hun levensverhaal te vertellen op de scène. We bereiken hen via workshops en onze samenwerking met het OCMW en al die andere 'letterorganisaties'. Zes van hen vertolken de burens van Rosa en vertellen hun verhaal. Met toppers als Chris Lomme mogen repeteren en spelen, sterkt hen als mens en als speler.

Is dat wennen voor u, als actrice?

Lomme: Het is genieten! Ik kan hier helemaal mezelf zijn, op het podium – dat sober aangekleed is zodat alle aandacht naar de mensen gaat – en ernaast. De kracht waarmee die mensen in het leven én op de scène staan, bewonder ik. Hun ongeluk maakte hen sterk. Ik begrijp dat, maar ik schrik daar ook van. Een van hen heeft een verleden in de prostitutie. Ze vertelt daarover, en wij zitten daar dan als snotneuzen naar te luisteren en te denken 'wat een moed heb je nodig om ondanks die ellende toch nog plezier in het leven te vinden'.

'Het is noodzakelijk om lief te hebben': dat zijn Rosa's laatste woorden. Die liefde voel ik hier in huis en je ziet ze op de scène. De flatbewoners spreken hun liefde voor Rosa niet uit, maar je voelt hoe graag de burens haar zien en hoe ze haar moed geven in het leven. Dat gevoel – 'Houd moed, ondanks alles!' – geven we aan het publiek. Daarvoor dient theater.

Madame Rosa gaat op 3 oktober 2019 in première in Het Gevolg te Turnhout en reist tot 2 mei 2020 door Vlaanderen. Info: [www.hetgevolg.be](http://www.hetgevolg.be)

Door Els Van Steenberghe

Copyright © 2019 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden